

ÚJ LÁTOGATÓKÖZPONT PILISSZENTIVÁNON

Schlosser Mátvás

Egy esős pénteki napon tartották a Pilisi Len Látogatóközpont megnyitóünnepségét. A megújult látogatóközpontban interaktív természetvédelmi kiállítás mutatja be a Szénások Európa Diplomás Terület élővilágát. Az új épület a faipar szerelmeseinek is tartogatott meglepetéseket, a borongós időjárás egyáltalán nem nyomta rá a bélyegét a napra.

A sok fafelületnek hála, az épület különleges látványt nyújt, mégis jól illik környezetébe

A díszburkolathoz majd' három kilométernyi vörösfenyő lécc került felhasználásra

A Budai-hegység északi részén, Pilisszentiván, Piliscsaba és Nagykovácsi között elhelyezkedő Szénás-hegycsoport a hazai természetvédelem egyik szentély jellegű területe. Borbás Vince, a hazai flóra talán leghíresebb kutatója 1896-ban fedezte fel az egész világon egyedül itt élő pilisi lent. Pilisszentiván egykori földbirtokosa, Karácsonyi Imre gróf pedig már 1934-ben intézkedéseket hozott a pilisi len védelmére. Elmondható, hogy Pilisszentiván a hazai természetvédelem bölcsője. Ma pedig a pilisi len és élőhelye is fokozottan védett és kiemelt európai uniós (Natura 2000) védelmet is élvez. Nem véletlen, hogy az országos természetvédelmi őrszol-

gálat jelvényét is a pilisi len díszíti. A megnyitó kapcsán rendezett, gyerekeknek szóló rajzversenyt is egy ilyen növényt ábrázoló alkotás (Panyi Dorina felső tagozatos tanuló műve) nyerte.

Az új épület minden tekintetben modern, ugyanakkor egyedi faburkolatának hála, barátságos hangulattal bír. Talán a sok látszó faanyag, valamint a nyerstégla falazatoknak, kerítésnek köszönhetően mégis jól illeszkedik a község épített környezetébe – semmi hivalkodó nincs benne, mégis különleges.

A látogatóközpont díszburkolatát (40x70 mm keresztmetszetű) minőségi vörösfenyő lécek adják, nem kevesebb, mint 2700 folyóméter került beépítésre. Hatalmas felületet kellett felületkezelní, a monoton munka hosszadalmas feladat volt György Lajos ácsmester és Molnár Gábor asztalosmester csapata számára, de elmondható, hogy a helyszíni szerelés már gyorsan és problémamentesen ment. Nem kell szakértőnek lenni ahhoz, hogy megállapítsuk: az épület tervezésénél fontos szempont volt a kültér és a beltér természetes kapcsolata. A terepviszonyoknak megfelelően

kétszintes az épület. Az alsó és felső szintje egyaránt közvetlenül megközelíthető az utcáról – erről nekem Selmezbánya jutott eszembe, ahol a kecskét a kéményhez kötik... Tény, hogy a két közvetlen utcai bejárat nagyon praktikus, és az egész épületegyüttes jól átjárható – ennek előnye leginkább a csoportos látogatásokkor lesz kihasználható.

A főépület otthont ad a dolgozók irodáinak, van benne egy tágas vetítőterem, és itt kapott helyet az igazi újdonság, az interaktív természetvédelmi kiállítás, mely a Szénások Európa Diplomás Terület élővilágát hivatott bemutatni.

Pilisszentiván ökológiai szempontból világszerte is egyedülálló, mert a határában emelkedő Szénások (a Nagy-Szénás, a Kis-Szénás és az ezeket környező kisebb hegyek) egyes részein él a világon csak itt előforduló pilisi len. Legközelebbi rokonai a Görögország hegyvidéki tájain őshonos lenfajok, melyek tőlünk csaknem ezer kilométerrel délebbre élnek. A Szénás-hegycsoport területén olyan ritka természeti kincsek találhatóak, melyek védelme egész Európa számára fontos, ezért

Panyi Dorina nyertes pilisi lent ábrázoló műve

1995-ben a hegycsoport elnyerte az Európa Diplomát.

Maga a kiállítás természetesen a gyerekeket célozza, de felnőttek számára is rendkívül érdekes és szórakoztató. A látogató egy természetvédelmi őr szemszögéből láthatja az erdőt, méghozzá a környék egyedülálló élővilágára

koncentrálva. A koncepció érinti az erdő- és vadgazdálkodást, a természetvédelmi célú kezeléseket, olyan konkrét feladatokat, problémákat tár fel, mint a feketefenyő-állomány lombos fajokra történő, szükséges cseréje. Ez így száraznak hangzik, de egyáltalán nem az: mágneses matricákkal lehet helyreállítani a

sérült ökoszisztémát, vadnyomokat készíthetünk saját kezűleg, igazi állatszöröket simogathatunk, és járhatunk egy éjszakai erdőben is – megtapasztalva annak varázsát. Szinte minden kiállítási installáció tapintható, mozgatható, kipróbálható és megtapasztalható, így valódi élményt nyújt!

Az interaktív kiállítás a helyi élővilágra koncentrálnak.

Tény, hogy a fő attrakció a kiállítás, de emellett jó idő esetére nagy méretű fapadlós, fedett terasz, kültéri foglalkoztató, sőt nyári konyha is várja a látogatókat. Egyszerű matracos szállás is adott, nem mellesleg a projekt részeként megújult a Szénások három tanösvénye is a kirándulók számára. Az épületre visszatérve, nagy méretű nyílászárók (emelő-toló teraszajtók) beépítésével is sikerült természetközeli hangulatról gondoskodni. Mindenhol korszerű energiatakarékos világítás, inverteres fűtés, napelemes rendszer került beépítésre, faiparos szemmel mégis a feltűnően szép és különleges kőrisfa parkettát emelném ki. A megnyitón Fűri András, a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság igazgatója arról beszélt: a Pilisi Parkerdő Zrt., az önkormányzat és a nemzeti park igazgatósága együttműködve, közös erővel és közös forrásokból igyekeznek megóvni a területet. És valóban, természeti értékeink megőrzéséhez komoly, kompromisszumkészséget is igénylő együttműködés szükséges, az erdész, a vadász, a természetvédő és a civil lakosság részéről egyaránt,

A látogatóközpont épülete a természetvédelmi őrszolgálat munkatársainak is új otthont ad.

erre egy igazán szép példa a pilislen, melyre büszkének lehetnek a résztvevők!

A Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság 2023-ig Natura 2000 bemutatóhelyek sorát alakítja ki Budapesten és környékén a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program keretében. A

pilisszentiváni látogatóközpont ezen projektek közül az első, helyszíneken lesznek a budapesti Jókai-kert és a Pál-völgyi-barlang, az ócsai tájház-együttes és a farmosi Madárvárta. Folytatása következik!

Cím: 2084 Pilisszentiván, Bányász u. 17. E-mail: pilisilen@dinpi.hu

A látogatóközpont 2020-ban a VEKOP-4.2.1-15-2016-00006 számú, „A természet felfedezésének élményét nyújtó bemutatóhelyek fejlesztése Natura 2000 fajok és élőhelyek megismertetése érdekében, Budapest vonzáskörzetében” című pályázat segítségével újult meg. ■

Források:

dunaipoly.hu

Pilis Len zöldújság

I. évfolyam 2. szám (2017.)

hu.wikipedia.org/wiki/

Pilisszentiván

A képek a szerző saját felvételei.

Pilisszentivánon nagy hagyománya van a természetvédelemnek, a megújult központ egy nagyobb program része